

«سند ارتقاء جایگاه و امنیت زنان در شهر»

مَا أَكْرَمَ النِّسَاءَ إِلَّا كَرِيمٌ وَمَا آهَأَنَّهِنَّ إِلَّا لَيْئِيمٌ

زنان را جز کریمان، گرامی نمی‌دارند و جز فرومایگان، خوار نمی‌کنند.

پیامبر اکرم (ص)

مقدمه

ایجاد و استمرار پیشرفت، رفاه و تثبیت صلح و امنیت ملی به مشارکت فعال و آگاهانه همه اعضای جامعه، از زنان و مردان، توأمان بستگی دارد.

از ارکان اساسی تسهیل مشارکت متمرکز زنان در سطوح مختلف خانواده و اجتماع، ارتقاء جایگاه و امنیت زنان در جامعه و زدودن دیدگاه‌های کلیشه‌ای تبعیض‌آمیزی است که از دیرباز مانع از تحقق پتانسیل‌های بالقوه زنان بوده و خانواده و جامعه را از توانمندی‌های زنان در عرصه‌های اجتماعی، خانوادگی، فرهنگی، اقتصادی، علمی و سیاسی محروم کرده است.

نیل به هدف ارتقاء جایگاه و نیز امنیت زنان، همکاری و هماهنگی میان عاملان مختلف اعم از سیاست‌گذاران، مجریان و نیز آحاد شهروندان این جنس مؤثر را ایجاد می‌کند. از این‌رو، مدیریت شهری تهران با تکیه بر دریافت‌های عمل‌گرایانه خود بر اساس شعار والای «تهران شهری برای همه» و با تکیه بر مبانی دینی-قانونی-اخلاقی زیر، تصمیم قاطع خود برای سیاست‌گذاری، تسهیل‌گری، اتخاذ اقدامات مقتضی در حوزه ترویج-آموزش و مشارکت با نهادهای دولتی، عمومی، خصوصی، مراکز دانشگاهی-پژوهشی و سازمان‌های مردم‌نهاد را در مسیر تحقق هدف ارزشمند ارتقاء جایگاه و امنیت زنان در شهر اعلام می‌دارد:

باعنایت به کلام الهی «إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاهُمْ»، بی‌شک، زنان همانند مردان شایسته بهره‌مندی برابر از تمامی حقوق، تکالیف و جایگاه انسانی و شهروندی هستند.

- با استناد به مقدمه قانون اساسی که بر مسئولیت خطیر زنان در خانواده و ارزش و کرامت مادران، بازیابی هویت اصلی و حقوق انسانی زنان، رفع ستم و استیفای حقوق زنان و خانواده به عنوان واحد بنیادین جامعه و کانون اصلی رشد و تعالی انسان تاکید دارد.
- با توجه به مفاد اصل بیست قانون اساسی که بر حمایت قانونی یکسان از زنان و مردان و برخورداری آنان از همه حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تاکید دارد.
- نظر به مفهوم اصل بیست و یکم قانون اساسی که ایجاد زمینه‌های مساعد برای رشد شخصیت زنان و احیای حقوق مادی و معنوی آنان را از وظایف دولت اسلامی برمی‌شمارد.
- بر مبنای تضمینات حقوقی مندرج در سند چشم‌انداز بیست ساله جمهوری اسلامی ایران و قانون حقوق و مسئولیت‌های زنان در نظام جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۵/۱۱/۱۵ مجلس شورای اسلامی و برنامه پنج ساله ششم توسعه (به ویژه ماده ۱۰۱) که در راستای ارتقاء جایگاه زن در جامعه، مبنی بر تحقق استیفای حقوق قانونی زنان، اتخاذ اقدامات لازم برای توانمندسازی زنان و زمینه‌سازی‌های مقتضی را ایجاد می‌کند، بهره‌گیری کشور از سرمایه اجتماعی زنان در روند پیشبرد اهداف توسعه و اعمال رویکرد عدالت‌جنسیتی بر مبنای اصول اسلامی در سیاستها، برنامه‌ها و طرح‌های کلیه دستگاه‌های اجرایی تدوین شده‌اند.

- بر اساس منشور حقوق شهروندی، به ویژه ماده ۱۱ که بر حق زنان بر مشارکت فعال و تاثیرگذار در سیاستگذاری، قانونگذاری، مدیریت، اجرا و نظارت تاکید دارد؛ و با تکیه بر مفاد مواد ۱۲، ۱۳ و ۱۴ سند مذکور که حق آزادی و امنیت شهروندان را به عنوان حقی مضمون از هر گونه تعرضی بیان می‌دارد.
- با درک این واقعیت که امنیت دارای ابعاد مختلف اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، فردی، جمعی و فرهنگی بوده و امنیت زنان زیربنای امنیت خانواده و جامعه به عنوان مجموعه‌ای واحد است.
- با اذعان به نقش‌های بالفعل و بالقوه زنان در ترویج و تثبیت صلح، مدارا، نفی خشونت و امنیت در جامعه و با درک این واقعیت که زنان غالباً در کلیه سطوح تصمیم‌گیری مرتبط با مسائل و اولویتهای اداره شهرها حضور کم‌رنگی دارند؛
- با تاکید بر ضرورت زمینه‌سازی حضور پررنگ زنان در فعالیتهای اجتماعی و فرهنگی از طریق رفع موانع و خلاءهایی که زنان را به حاشیه رانده، محیط‌های شهری را برای حضور آنان به نامنی‌کننده و فرصت‌توان‌یابی و مشارکت متمرکز در جامعه را از آنان سلب کرده است؛
- با تکیه بر کارکردها، تجربیات متمرکز و نقش سازنده شوراهای اسلامی در مسیر تحکیم جایگاه زنان و تثبیت امنیت در محیط‌های شهری برای آنان بر مبنای ماده ۷۱ قانون تشکیلات، وظایف و انتخاب شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران (مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ مجلس شورای اسلامی)، به ویژه بندهای ۲، ۵ و ۶ که بر بررسی و شناخت کمبودها، نیازها و نارسایی‌های اجتماعی، فرهنگی، آموزشی، بهداشتی، اقتصادی و رفاهی، ارائه راه‌حل‌های کاربردی در این زمینه‌ها و تسهیل مشارکت عموم مردم در فعالیت‌های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، فرهنگی، آموزشی و سایر امور رفاهی تاکید دارند.
- بر اساس مفاد برنامه پنج ساله سوم توسعه شهر تهران (۱۳۹۸-۱۴۰۲)، به خصوص تبصره ماده ۶۹، ۷۳، ۷۴ و ۸۰ که بر امن‌سازی فضاهای بی‌دفاع شهری و زمینه‌سازی مشارکت زنان بر مبنای تغییر رویکرد از «حاشیه اجتماعی» به «اثرگذار اجتماعی» با فراهم‌ساختن زیرساخت‌ها و خدمات‌رسانی به شهروندان آسیب‌دیده و در معرض آسیب، ارتقاء امنیت اجتماعی در فضاهای شهری و ایجاد احساس امنیت در شهروندان به ویژه زنان، کودکان، توان‌یابان و سالمندان، افزایش سطح و کیفیت حضور اجتماعی و مشارکت فعال زنان در شهر از طریق رفع هرگونه تبعیض، توانمندسازی و فراهم‌ساختن زمینه‌های ارتقاء نقش زنان در مدیریت شهری تاکید دارد.
- با تاکید مضاعف بر نقش اساسی شورای اسلامی شهر و شهرداری در ترویج برابری و رفع تبعیض میان زنان و مردان در سطوح مختلف اداره شهر، از جمله شکل‌دهی به محیط حمایت‌گرایانه سیاسی، حقوقی، اجتماعی و فرهنگی که از مبنای تحقق حق شهروندان بر برابری و مشارکت متوازن است.
- با توجه به بروز اشکال مختلف خشونت، ناامنی و تبعیض علیه زنان که ریشه در کاستی‌های فرهنگی-اجتماعی، اقتصادی و کالبدی شهر دارد؛ در بسیاری موارد کیان خانواده‌ها را در معرض آسیب‌های جدی قرار داده و موجب کاهش احساس امنیت زنان شده است.

تعاریف و مفاهیم تخصصی

زن: منظور از واژه عام زن، هر فرد انسانی مونثی در هر وضعیت فردی، خانوادگی، اجتماعی و سنی است که به تبع قرارگیری در وضعیت‌های مختلف خانوادگی، اجتماعی، اقتصادی، علمی و فرهنگی، مصادیق گوناگونی را شامل می‌شود.

در راستای اهداف این منشور، علاوه بر شمول زن در معنای عام آن، گروه‌های خاصی از زنان به شرح زیر تحت حمایت ویژه طبق مفاد سند حاضر قرار دارند:

زن سرپرست خانوار: زنی است که مسئولیت تأمین تمام یا بخش عمده‌ای از هزینه‌های خانوار یا تصمیم‌گیری در مورد نحوه هزینه‌کردن درآمد‌های خانوار را بر عهده دارد که شامل زنان بیوه، زنان مطلقه، زنان دارای همسر که به هر دلیل مسئولیت تأمین معاش خانواده بر عهده آنان است (دلایلی نظیر اعتیاد، بیماری، زندانی بودن همسر، از کار افتادگی، مهاجرت، معلولیت و...)، دختران مجردی که به سن مجرد قطعی رسیده‌اند. (این تعریف از مرکز آمار ایران و همچنین، طرح جامع توانمندسازی زنان سرپرست خانوار منطبق با بند ۳۰ قانون برنامه ششم توسعه اقتباس شده است).

زن آسیب پذیر: به وضعیت زنی اطلاق می‌شود که به دلیل عواملی مانند کم توانی اقتصادی، بیکاری، مهاجرت، بیماری حاد جسمی یا روانی، بیسواد، بی‌خانمانی، فقدان مهارت‌های زندگی، سالمندی، معلولیت، اعتیاد و سکونت در مناطق ناامن و حاشیه‌ای شهر، در معرض آسیب‌های مختلف اجتماعی نظیر نقض حقوق انسانی، فقر، طرد اجتماعی، محرومیت از خدمات مراقبتی و درمانی قرار دارد و بدون دریافت کمک از دولت، نهادهای عمومی و موسسات مردم نهاد، قادر به ادامه حیات باکرامت و منطبق با ارزش‌های اصیل اسلامی-ایرانی نخواهد بود.

زن آسیب دیده: زنی است که به دلایل مختلفی مانند کم توانی اقتصادی، بیکاری، اعتیاد، بیماری حاد، مهاجرت، فقدان مهارت‌های زندگی، بی‌سواد، ناآگاهی از حقوق تضمین شده برای زنان در قانون اساسی و دیگر قوانین حامی زنان و کیان خانواده، سالمندی و معلولیت، یک یا چند مصداق از اشکال مختلف آسیب و خشونت را تجربه کرده است و به دلیل وضعیت شکننده و تبعات منفی ناشی از چنین تجربه‌ای، به تنهایی، قادر به استمرار حیات باکرامت و رفع نیازهای اولیه انسانی خود نمی‌باشد.

زن بد سرپرست: به زنی اطلاق می‌شود که علیرغم داشتن سرپرست در معنای عرفی و قانونی آن، به دلایلی مانند سوءرفتار، اعتیاد و خشونت سرپرست خود، در معرض آسیب‌های روانی یا جسمی قرار داشته و قادر به تامین نیازهای اولیه خود و برخورداری از حیات باکرامت منطبق با ارزش‌های اسلامی-ایرانی نیست.

زن در معرض خشونت: به وضعیت زنی اطلاق می‌شود که به دلایلی مانند سن، جنسیت، نژاد، خاستگاه قومی و اجتماعی، عوامل فرهنگی، ناتوانی اقتصادی، معلولیت و بیماری حاد، در معرض یک یا چند مصداق از اشکال مختلف خشونت قرار دارد و به تنهایی قادر به دفاع از حیات باکرامت و ایفای حقوق قانونی خود منطبق با آموزه‌های شرعی نیست؛

زن توان‌یاب: زنی است که با تکیه بر مساعدت‌های بخش‌های دولتی، عمومی و مردم نهاد، به کسب مهارت‌های شغلی و توانمندی‌های مختلف نظیر توان آموزشی، اقتصادی و فرهنگی پرداخته و در مسیر توانمندی و پرورش ظرفیت‌های خدادادی خود با هدف تبدیل شدن به عضوی سودمند برای خانواده و جامعه خود قرار دارد، این گروه از زنان همانند دیگر گروه‌های زنان توان‌یاب خواه نظیر زنان سرپرست خانوار، طبق اهداف منشور حاضر، شایسته دریافت مساعدت و همکاری نهادهای ذیربط هستند؛

فضاهای عمومی شهری: به فضاهایی اطلاق می‌شود که بخشی اساسی از محیط فیزیکی شهر بوده و با تسهیل ارتباطات، حمل و نقل و تعاملات اجتماعی در چارچوب فضاهای متنوع، نواحی مختلف شهر را به عنوان مجموعه‌ای واحد، به هم مرتبط می‌کنند. این فضاها، در شکل‌گیری انسجام و هویت شهر و شهروندان آن نقشی عمده و غیرقابل انکار دارند و انواع مختلفی از فضاهای آبی، سبز، فرهنگی، اقتصادی و ... را شامل می‌شوند.

فضای امن شهری: فضایی است که در آن با پیاده‌سازی استانداردهای امنیت شهری مصوب نهادهای دخیل در فرآیند مدیریت شهری و طراحی و بازطراحی فضاهای شهر، از وقوع جرم علیه شهروندان پیشگیری شده و میزان کنترل عوامل مخل امنیت شهری در فضاهای عمومی شهر افزایش یافته است.

زیست امن شهری: زیستن در شهری است که در آن با اتخاذ تدابیر قانونی، اجتماعی، اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و زیست محیطی، شهروندان، کرامت، اموال و متعلقات آنها مصون از تهدید و تعرض بوده و مدیریت شهری با اتخاذ چنین تدابیری، عوامل جرم‌زا و مخل امنیت و تهدیدهای انسانی و طبیعی علیه شهروندان را پیش‌بینی و کنترل نمایند.

امنیت شهری: به وضعیت و احساس ناشی از آن در میان شهروندان اطلاق دارد که با رهایی از عوامل ناامنی نظیر ترس، اضطراب، خطر، اجبار و تهدید در فضاهای شهری مرتبط می‌شود. امنیت شهری اشکال مختلفی مانند امنیت فردی، امنیت اجتماعی، امنیت فرهنگی و امنیت زیست محیطی را در برمی‌گیرد.

عدالت جنسیتی: شاخه‌ای از عدالت اجتماعی است و در راستای تحقق آیه کریمه « قَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ » به برابری در بهره‌مندی از فرصت‌ها و حق انتخاب مبتنی بر موازین اسلامی تفسیر می‌شود و بر مبنای آن در صورت اختلاف قوانین حقوقی بین دو زن و مرد هرگونه تبعیض بر مبنای جنسیت را مردود می‌شمارد.

اهداف

مدیریت شهری تهران بر مبنای چارچوب‌های قانونی و بنیان‌های مندرج در مقدمه، اهداف سند ارتقاء جایگاه و امنیت زنان در شهر را به شرح زیر اعلام می‌دارد:

- ۱- ارتقاء احساس امنیت و کرامت زنان در همه نقش‌های اجتماعی و خانوادگی
- ۲- ایجاد زمینه‌های مساعدت به تحکیم میانی خانواده در سایه آموزش‌های شهروندی
- ۳- تلاش در جهت ارتقاء افزایش سطح آگاهی عمومی شهروندان نسبت به حقوق زنان و خانواده و مصادیق خشونت و تعرض به آنان از طریق آموزش‌های شهروندی
- ۴- ارتقاء ظرفیت‌های شهروندان در زمینه عدالت اجتماعی و توسعه عدالت جنسیتی
- ۵- پیشگیری از بروز رفتارها و جرایم خشونت آمیز علیه زنان (در نقش‌های مختلف خانوادگی و اجتماعی) در حدود اختیارات مدیریت شهری
- ۶- حمایت از بانوان در معرض آسیب و یا آسیب‌دیده از خشونت در حدود اختیارات مدیریت شهری
- ۷- رعایت عدالت جنسیتی در طراحی فضاهای شهری
- ۸- بازطراحی خدمات ارائه شده در سیستم‌های حمل و نقل عمومی و خدمات شهری با توجه به ظرفیت‌ها و نیازهای جنسیتی، وضعیتی و سنی زنان و مادران
- ۹- اولویت‌دهی بالا در تخصیص منابع شهری مرتبط با توانمندسازی زنان، توسعه کارآفرینی و بهبود محیط کسب و کار زنان به ویژه زنان سرپرست خانوار در حدود اختیارات مدیریت شهری
- ۱۰- پیشگیری از برخی اعمال خشونت‌ها علیه زنان از طریق از بین بردن ظرفیت بزه در اماکن شهری
- ۱۱- دسترسی آسان به امکانات شهری برای زنان آسیب پذیر، زنان خانه دار و زنان بدسرپرست
- ۱۲- توسعه و ترویج ارزش‌های فرهنگی زیست امن شهری برای همه شهروندان
- ۱۳- فرهنگ‌سازی جهت تکریم و صیانت از جایگاه، امنیت و کرامت زنان در شهر با رعایت موازین اجتماعی و حقوق شهروندی با مرجعیت فرهنگ ملی-اسلامی
- ۱۴- هماهنگی و تعامل با مراکز دانشگاهی-پژوهشی، سازمان‌های مردم‌نهاد، ارگان‌های عمومی و خصوصی فعال در جهت حمایت زنان آسیب دیده و در معرض خشونت

در راستای هدف کلان ارتقاء جایگاه و امنیت زنان در شهر، مواد ذیل مورد تاکید قرار

می‌گیرد

ماده ۱: ایجاد زمینه‌های مناسب و فراگیر شهری، به نحوی که زنان قادر باشند بدون موانع کلیشه‌ای و ساختاری در سطوح مختلف اداره شهر مشارکت داشته و در تصمیم‌سازی و تصمیم‌گیری سهیم شوند.

ماده ۲: شناسایی و رفع موانع و خلاءهای موجود در مسیر تحقق عدالت، امنیت و رفع تبعیض برای زنان در روند تصمیم‌گیری و پیاده‌سازی قوانین و مقررات مرتبط با توانمندسازی و تحقق حقوق آنان در حدود اختیارات مدیریت شهری تهران.

ماده ۳: ارتقاء مشارکت آگاهانه و مثمر زنان در برنامه‌ریزی و مدیریت شهری با هدف کاهش موارد طرد زنان از سطوح مختلف مدیریت شهر و زمینه‌سازی مشارکت متوازن زنان و مردان در تصمیم‌سازی، تصمیم‌گیری و تصدی پست‌های مدیریت شهری در سطوح محلی و منطقه‌ای که از ارکان اصلی مردمسالاری و استیفای حق زنان بر شهر است.

ماده ۴: اتخاذ رویکرد عدالت جنسیتی در حل همه چالش‌های شهری؛ از جمله چالش توسعه ناپایدار و نامتوازن، تقلیل کیفیت زندگی در شهرها، افزایش انزوا، نابرابری، فقر و تخریب محیط زیست که مانند همه بحرانهای پیشین، زنان، از نخستین و آسیب‌پذیرترین قربانیان آن هستند.

ماده ۵: اتخاذ اقدامات لازم برای افزایش سطح دسترسی زنان به زیست امن شهری از طریق ترویج و آموزش شهروندی فعال؛

ماده ۶: شهر فراگیر و عاری از تبعیض مستلزم دربرگرفتن عناصری است که هویت‌های متنوع شهروندان را به نمایش گذاشته تا حس همبستگی و تعلق خاطر به شهر را تقویت نماید. در این راستا، مدیریت شهری متعهد می‌شود با هدف فرهنگ‌سازی جهت رفع کلیشه‌های ناروا علیه زنان و دختران و به منظور ایجاد حس امنیت در فضای شهری و تقویت احساس تعلق همه شهروندان به هویت شهر، در طراحی، اجرا، بازسازی و زیباسازی فضاهای شهری، به کاربرد عناصر مبتنی بر تفکر ایرانی-اسلامی توجه کند.

ماده ۷: همفکری و همکاری با نهادها و دستگاه‌های ذیربط با هدف فرهنگ‌سازی در مسیر رفع ناامنی و رویه‌های تبعیض‌آمیز علیه زنان در برنامه‌ریزی و مدیریت شهری.

ماده ۸: اتخاذ اقدامات لازم با هدف ارتقاء امنیت زنان در فضاهای شهری و مقابله قانونی با ناقضان امنیت زنان در همکاری با دیگر قوا و دستگاه‌های حاکمیتی، مراجع عمومی، مراکز دانشگاهی و سازمانهای مردم نهاد.

ماده ۹: فرهنگ‌سازی مشارکت موثر زنان در کلیه سطوح تصمیم‌گیری و مدیریت شهری، از جمله برنامه‌ریزی شهری، اداره فضاهای شهری، کیفیت محیط زیست، شبکه‌ها، سکونتگاهها و حمل و نقل شهری که با زیست امن زنان در شهر ارتباط دارد.

ماده ۱۰: تسهیل ارتقاء فرصت‌های برابر برای زنان در آموزش با کیفیت و توانمندسازی آنها از طریق آشنایی با حقوق خود و مشارکت متمرکز در فعالیتهای مرتبط با برنامه‌ریزی و اداره شهر، به نحوی که شهروندان قادر شوند از خلاقیت و توانمندی زنان در فرآیند مدیریت شهری و تقویت پیوندهای اجتماعی بهره‌مند شوند.

ماده ۱۱: تسهیل ایجاد فرصت‌های برابر برای زنان در آموزش و توانمندسازی اقتصادی آنان در ارتباط با اختصاص فضا به شرکت‌های دانش‌بنیان و خصوصی با هدف ورود به بازار کار در راستای حفظ کرامت خانواده.

ماده ۱۲: ترویج مشارکت کامل زنان در تعیین خط‌مشی‌های مرتبط با محیط زیست شهری، از طریق همکاری مدیریت شهری تهران با انجمن‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد فعال در حوزه محیط زیست شهری.

ماده ۱۳: با هدف ایجاد و ارتقاء حس امنیت برای زنان و رفع عوامل ناقض امنیت زنان در فضاهای شهری، دستورالعمل اجرایی «ارتقاء احساس امنیت زنان و خانواده در شهر» را اجرایی می‌نماید.

ماده ۱۴: بازبینی سیاست‌های حمل و نقل شهری با استفاده از ظرفیتهای سازمان‌های مردم‌نهاد با هدف رفع نیازهای خاص زنان، به ویژه زنان باردار، کم‌توان و سالمند.

ماده ۱۵: مدیریت شهری با همفکری و همکاری نهادهای عمومی و خصوصی مکلف است با هدف ایجاد امنیت اقامتگاه برای زنان بی‌خانمان، بدسرپرست، بی‌سرپرست، آسیب‌دیده و در معرض آسیب، خشونت دیده و در معرض خشونت، تدابیر لازم را جهت تسهیل تأسیس و افزایش سکونتگاه‌های مناسب؛ اعم از خانه‌های امن، گرمخانه‌ها و اقامتگاه‌های موقت و ارزان در شهر اتخاذ کند؛

ماده ۱۶: مدیریت شهری تهران با همکاری نهادهای ذیربط، بخش خصوصی، مراکز دانشگاهی و سازمان‌های مردم‌نهاد مکلف است با هدف ارتقاء عدالت جنسیتی در سهم زنان از فضاهای عمومی شهر (ورزشی، فرهنگی، تفریحی و آموزشی) و مناسب‌سازی فضاهای شهری برای حضور مادران و کودکان از طریق ایجاد فضاهای امن شهری، تدابیر مقتضی را اتخاذ نماید؛

ماده ۱۷: با هدف پیشگیری و مقابله با خشونت علیه زنان، مدیریت شهری تهران مکلف به همکاری با سازمان بهزیستی، اورژانس اجتماعی تهران، مراکز دانشگاهی، تحقیقاتی و سازمان‌های مردم‌نهاد جهت اتخاذ تدابیر مقتضی، از جمله ایجاد مراکز مشاوره و مددکاری رایگان در فرهنگسراها و سراهای محله، شهربانوها و بوستان‌های بانوان در سطح شهر تهران و تسهیل در مداخله سازمان‌های مذکور است؛

ماده ۱۸: با هدف ارتقاء امنیت اقتصادی زنان سرپرست خانوار، مدیریت شهری تهران موظف است زمینه لازم برای ایجاد مراکز کوثر و سایر فرصت‌های ترویج و توسعه کارآفرینی را با همکاری سازمان‌های مردم‌نهاد و بخش خصوصی ایجاد نماید؛

ماده ۱۹: مدیریت شهری تهران با همکاری نهادهای ذیربط، مراکز دانشگاهی، تحقیقاتی و سازمان‌های مردم‌نهاد مکلف است با هدف شناخت، رفع عوامل ناامنی و تبعیض علیه زنان در شهر، پروژه‌های تحقیقاتی، استراتژی‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدتی را در راستای اهداف مندرج در این سند درباره محورهایی مانند کیفیت خدمات شهری و حمل‌ونقل عمومی ایمن برای بانوان، کیفیت محیط زیست شهری، سطح دسترسی زنان به فعالیت‌های فرهنگی، هنری، ورزشی و تفریحی، میزان مشارکت آنان در تصمیم‌گیری‌های مرتبط با برنامه‌ریزی شهری و تعیین شاخص‌های اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی زیست امن شهری، توزیع مشاغل و دسترسی زنان به اشتغال مناسب در شهر، دسترسی زنان به اطلاعات متناسب با نیازها و اولویت‌های آنان، راهکارهای آگاه‌سازی کل جامعه از عوامل خشونت‌زا و تبعیض‌آمیزی که زنان را به سمت طرد اجتماعی سوق داده است، طراحی و اجرای خانه‌های امن شهری برای زنان، شناخت و رفع عوامل تضعیف‌کننده زنان از جمله اعتیاد، فقر، بی‌سوادی، بیماری‌های جسمی، اختلالات روانی، خرده‌فرهنگ‌های زن‌ستیز و ... طرح‌ریزی و با همکاری نهادهای عمومی، خصوصی، دانشگاهی، پژوهشی و مردم‌نهاد، پیاده‌سازی کند.

ماده ۲۰: همگامی با تحولات معاصر بدون توجه به مزایا و پیامدهای فناوری برای جامعه، خانواده و زنان امکان‌پذیر نیست. در این راستا، مدیریت شهری تهران مکلف است در طرح‌ریزی، اجرا و ارزیابی برنامه‌های شهر هوشمند، ارتقاء جایگاه و حفظ امنیت زنان را از اهم اولویت‌های خود قرار دهد. مدیریت شهری تهران مکلف است استراتژی «شهر هوشمند برای همه شهروندان» را بر مبنای اصل برابری، عدالت و منع تبعیض ظرف سه ماه از نهایی‌سازی سند حاضر تهیه و تدوین نماید.

ماده ۲۱: شهردار تهران موظف است نسبت به ترغیب دیگر کلان‌شهرها دربرای پیوستن به سند حاضر، اقدامات مقتضی را به عمل آورد.